

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (kilencedik tanács)

2023. július 13.*

„Előzetes döntéshozatal – Fogyasztóvédelem – 93/13/EGK irányelv – A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételek – Jelzáloghitel-szerződések – Változó kamatlábat előíró feltétel – A hitelintézetek által nyújtott jelzáloghitelek teljes hiteldíj mutatóján (THM) alapuló referenciamutató – Rendeleti vagy közigazgatási aktussal megállapított mutató – Ezen aktus preambulumban szereplő útmutatások – Az átláthatóság követelményével kapcsolatos ellenőrzés – A visszaélészerű jelleg értékelése”

A C-265/22. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Juzgado de Primera Instancia n° 17 de Palma de Mallorca (Palma de Mallorca-i 17. sz. elsőfokú bíróság, Spanyolország) a Bírósághoz 2022. április 20-án érkezett, 2022. április 19-i határozatával terjesztett elő a

ZR,

PI

és

a **Banco Santander, SA**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (kilencedik tanács),

tagjai: L. S. Rossi tanácselnök, J.-C. Bonichot és O. Spineanu-Matei (előadó) bírák,

főtanácsnok: L. Medina,

hivatalvezető: L. Carrasco Marco tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2023. március 16-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– PI és ZR képviselőiben F. Fuster-Fabra Toapanta és A. Rebollo Redondo abogados,

* Az eljárás nyelve: spanyol.

- a Banco Santander, SA képviselőjében J. M. Rodríguez Cárcamo és A. M. Rodríguez Conde abogados,
- a spanyol kormány képviselőjében A. Ballesteros Panizo, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében S. Pardo Quintillán és N. Ruiz García, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem egyrészt a belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól, valamint a 84/450/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK, a 98/27/EK és a 2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvek, valamint a 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról („Irányelv a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról”) szóló, 2005. május 11-i 2005/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2005. L 149., 22. o.) 5. és 7. cikkének, másrészt a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv (HL 1993. L 95., 29. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 288. o.) 3. cikke (1) bekezdésének, 4. és 5. cikkének, valamint 6. cikke (1) bekezdésének az értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a ZR és PI, valamint a Banco Santander, SA között a Banco Santander jogelődje által a ZR-nek és PI-nek nyújtott jelzáloghitelre alkalmazandó kamatláb időszakos felülvizsgálatára vonatkozó feltétel érvényessége tárgyában folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 93/13 irányelv

- 3 A 93/13 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:
„Egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel abban az esetben tekintendő tisztességtelen feltételnek, ha a jóhiszeműség követelményével ellentétben a felek szerződésből eredő jogaiban és kötelezettségeiben jelentős egyenlőtlenséget idéz elő a fogyasztó kárára.”
- 4 Ezen irányelv 4. cikke a következőket írja elő:
„(1) A 7. cikk sérelme nélkül, egy szerződési feltétel tisztességtelen jellegét azon áruk vagy szolgáltatások természetének a figyelembevételével kell megítélni, amelyekre vonatkozóan a szerződést kötötték, és hivatkozással a szerződés megkötésének időpontjában az akkor fennálló összes körülményre, amely a szerződés megkötését kísérte, [helyesen: tekintettel – a

szerződéskötés időpontjára vonatkoztatva – a szerződéskötést kísérő valamennyi körülményre], valamint a szerződés minden egyéb feltételére vagy egy olyan másik szerződés feltételeire, amelytől e szerződés függ.

(2) A feltételek tisztességtelen jellegének megítélése nem vonatkozik sem a szerződés elsődleges tárgyának a meghatározására, sem pedig az ár vagy díjazás megfelelésére az ellenértékként szállított áruval vagy nyújtott szolgáltatással, amennyiben ezek a feltételek világosak és érthetőek.”

5 Az említett irányelv 5. cikke a következőképpen fogalmaz:

„Olyan szerződések esetében, amelyekben a fogyasztónak ajánlott valamennyi feltétel vagy a feltételek némelyike írásban szerepel, ezeknek a feltételeknek világosnak és érthetőnek kell lenniük. Ha egy feltétel értelme kétséges, akkor a fogyasztó számára legkedvezőbb értelmezés az irányadó. Ez az értelmezési szabály nem alkalmazandó a 7. cikk (2) bekezdésében említett eljárások vonatkozásában.”

A 2005/29 irányelv

6 A 2005/29 irányelv 19. cikkének megfelelően a tagállamoknak legkésőbb 2007. június 12-ig el kellett fogadniuk és ki kellett hirdetniük azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek megfeleljenek, és erről haladéktalanul tájékoztatniuk kellett az Európai Bizottságot. Ezeket a rendelkezéseket legkésőbb 2007. december 12-től kellett alkalmazni.

A spanyol jog

7 A Código Civil (polgári törvénykönyv) 1258. cikke értelmében:

„A szerződések a felek egyszerű megegyezése útján jönnek létre, és azok megkötésük időpontjától kezdve nemcsak a kifejezetten a megállapodásban foglalt teljesítése tekintetében kötik a feleket, hanem minden olyan következmény tekintetében is, amely jellegénél fogva megfelel a jóhiszeműségnek, a forgalmi szokásoknak és a törvénynek.”

8 A 93/13 irányelvet az 1998. április 13-i ley 7/1998, sobre condiciones generales de la contratación (az általános szerződési feltételekről szóló 7/1998. sz. törvény; a BOE 1998. április 14-i 89. száma, 12304. o.) ültette át a spanyol jogba.

9 E törvény 7. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Az alábbi általános feltételek nem szerepelhetnek a szerződésben:

- a) amelyeket a szerződő félnek nem volt ténylegesen alkalma teljes mértékben megismerni a szerződés megkötése előtt, vagy amelyeket az 5. cikk értelmében – adott esetben – nem írtak alá;
- b) az értelmezhetetlen, kétértelmű, nem világos és érthetetlen feltételek, kivéve ha ezeket a szerződő fél írásban kifejezetten elfogadta, és ha ezek tiszteletben tartják a hatálya alá tartozó területen a szerződési feltételek átláthatóságát előíró különös szabályozást.”

10 Az említett törvény 8. cikke értelmében:

„(1) Semmisek azok az általános feltételek, amelyek a szerződő fél kárára sértik e törvény rendelkezéseit, vagy bármely más kötelező érvényű vagy tiltó szabályt, hacsak e szabályok másként nem szankcionálják a megsértésüket.

(2) Különösen a fogyasztókkal kötött szerződések tisztességtelen általános feltételei semmisek [...]”

11 Az 1991. január 10-i ley 3/1991 de Competencia Desleal (a tisztességtelen versenyről szóló 3/1991. sz. törvény; a BOE 1991. január 11-i 10. száma, 959. o.) 4. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Tisztességtelennek minősül minden olyan magatartás, amely objektíve ellentétes a jóhiszeműség követelményeivel.

A fogyasztói és felhasználói kapcsolatokban a jóhiszeműség követelményeivel ellentétes eladói vagy szolgáltatói magatartás alatt a szakmai gondosság követelményeivel – nevezetesen a tisztességes piaci gyakorlatnak megfelelően az eladótól vagy szolgáltatótól elvárható szakértelem és különleges gondosság szintjével – ellentétes olyan magatartást kell érteni, amely jelentősen torzítja vagy torzíthatja az átlagfogyasztó vagy – amennyiben a fogyasztók egy meghatározott csoportját célzó kereskedelmi gyakorlatról van szó – a gyakorlat célcsoportja átlagos tagjának gazdasági magatartását.

E törvény alkalmazásában a fogyasztó vagy felhasználó gazdasági magatartása bármely olyan döntés, amellyel a fogyasztó vagy a felhasználó úgy dönt, hogy eljár vagy tartózkodik a cselekvéstől az alábbiak vonatkozásában:

a) Ajánlat vagy beszállító kiválasztása.

b) Valamely termék vagy szolgáltatás beszerzése, valamint adott esetben e beszerzés módjai és feltételei.

c) Az ár egészben vagy részben való kifizetése, vagy bármilyen más fizetési mód.

[...]”

12 E törvény „Megtévesztő mulasztások” című 7. cikke a következőképpen szól:

„(1) Tisztességtelennek minősül az olyan információ elhallgatása vagy elrejtése, amely ahhoz szükséges, hogy a címzett a gazdasági magatartásával kapcsolatban megfelelő tájékoztatáson alapuló döntést hozzon vagy hozhasson. Tisztességtelennek minősül továbbá a homályos, érthetetlen, félreérthető, vagy időszerűtlen módon rendelkezésre bocsátott, vagy – amennyiben az a körülményekből nem derül ki – az adott kereskedelmi gyakorlat kereskedelmi célját meg nem nevező információ.

(2) Az előző bekezdésben említett cselekmények megtévesztő voltának meghatározásához tekintetbe kell venni azon ténybeli körülményeket, amelyek alapján – figyelembe véve azok valamennyi jellemzőjét és feltételét, valamint az alkalmazott kommunikációs eszköz korlátait – e cselekmények megvalósulnak.”

- 13 A Banco de España elfogadta az 1990. szeptember 7-i circular 8/1990, a entidades de crédito, sobre transparencia de las operaciones y protección de la clientela (a hitelintézetekhez intézett, az ügyelet átláthatóságáról és az ügyfelek védelméről szóló 8/1990. sz. körlevél; a BOE 1990. szeptember 20-i 226. száma, 27498. o.). Ezt módosította többek között az 1994. július 22-i circular 5/1994, a entidades de crédito (a hitelintézetekhez intézett 5/1994. sz. körlevél) (a BOE 1994. augusztus 3-i 184. száma, 25106. o.). Az 5/1994. sz. körlevél általi módosítását követően a 8/1990. sz. körlevél a jelzáloghitelekre vonatkozóan bizonyos hivatalos referenciamutatókat vagy -kamatlábakat határozott meg. Ezek között szerepeltek a piaci áron történő ingatlanvásárlás céljából több mint hároméves futamidőre felvett jelzáloghitelek különböző átlagos kamatlábai (a továbbiakban: IRPH), köztük a bankok által nyújtott hitelekre vonatkozó kamatláb (a továbbiakban: a bankok IRPH-ja) és a hitelintézetek összessége által nyújtott hitelekre vonatkozó kamatláb (a továbbiakban: a hitelintézetek IRPH-ja).
- 14 Az 5/1994. sz. körlevélnek, az előző pontban hivatkozott módosító körlevélnek a preambuluma a következő bekezdést tartalmazta:

„A választott referencia-kamatlábak végső soron [teljes hiteldíj mutatók (THM)]. A piaci áron történő ingatlanvásárlás céljából a bankok és a hitelintézetek összessége által nyújtott jelzáloghitelek átlagos kamatlábai szigorú értelemben THM-nek minősülnek, mivel magukban foglalják a jutalék hatását is. Ennélfogva azoknak egyszerű szerződéses kamatlábként való közvetlen használata azzal járna, hogy a jelzáloghitel-ügylet [THM-jét] a piacon alkalmazott kamatláb fölé helyezik. Ezen ügylet [THM-jének] a piacon alkalmazott [THM-nek] való megfeleltetése érdekében olyan negatív különbözetet kellene alkalmazni, amelynek az értéke az ügylethez kapcsolódó jutalékok és a törlesztő részletek gyakorisága alapján változna.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 15 2006. május 12-én egyrészt ZR és PI, másrészt pedig a Banco Santander jogelődje jelzáloghitel-szerződést kötött 197 934,54 euró összegre vonatkozóan.
- 16 E szerződés 3a. cikkének (a továbbiakban: vitatott feltétel) megfelelően a kamatláb változó, és minden tizenkét hónapos időszak végén új kamatlábat kell meghatározni a következő 12 hónapra, mégpedig az említett szerződés lejártáig. Az új kamatlábat a „referencia-kamatlábhoz”, azaz a hitelintézetek IRPH-jának 0,20 százalékponttal növelt mértékéhez vagy egy „helyettesítő referencia-kamatlábhoz”, azaz a bankok IRPH-jának 0,50 százalékponttal növelt mértékéhez viszonyítva határozzák meg.
- 17 A vitatott feltétel (3) bekezdése a következőképpen határozza meg a referencia-kamatlábat:
- „A referencia-kamatláb a [hitelintézetek IRPH-ja], amelyen a piaci áron történő ingatlanvásárlás céljából hároméves vagy annál hosszabb futamidőre felvett azon jelzálogfedezetű kölcsönügyletek tőkéje alapján súlyozott átlagos kamatlábak egyszerű átlagát értik, amelyeket [a jogalanyok, vagyis] a bankok, takarékpénztárak és lakás-takarékpénztárak a mutató által hivatkozott hónapban kötöttek vagy újítottak meg, a minden új kamatfizetési időszak kezdete előtt és az azt megelőző három naptári hónapon belül a Banco de España által a [BOE]-ban közzétett utolsó ilyen átlagos kamatlábat véve alapul.”
- 18 E (3) bekezdés hasonló kifejezésekkel határozza meg a helyettesítő referencia-kamatlábat, amelyet a referencia-kamatláb közzétételének elmaradása esetén kell alkalmazni.

- 19 A vitatott feltételben azt is pontosították, hogy a referencia-kamatlábát és a helyettesítő referencia-kamatlábát a 8/1990. sz. körlevél VIII. melléklete ismerteti.
- 20 2020. február 13-án ZR és PI a Juzgado de Primera Instancia nº 17 de Palma de Mallorcánál (Palma de Mallorca-i 17. sz. elsőfokú bíróság, Spanyolország), amely a kérdést előterjesztő bíróság, keresetet indított a vitatott feltételnek a tisztességtelen jellege miatti semmisségének megállapítása és a Banco Santander arra való kötelezése iránt, hogy térítse meg az e feltétel alkalmazása miatt az általuk állítólagosan elszenvedett kárt.
- 21 ZR és PI e bíróság előtt arra hivatkozik, hogy megtevesztő az a tény, hogy a vitatott feltétel a hitelük kamatlábának éves felülvizsgálata tekintetében az IRPH-ra utal, miközben azok alacsony, vagyis a hitelintézetek IRPH-ja esetében 0,20 százalékpontos, a bankok IRPH-ja esetében pedig 0,50 százalékpontos növelését írja elő. Az ilyen, viszonylag korlátozott növelésből álló feltüntetés ugyanis arra ösztönzi a hitelfelvevőket, hogy olyan hitelszerződést kössenek, amelynek kamatlába az európai irányadó bankközi kamatlábra (a továbbiakban: Euribor-mutató) való hivatkozás helyett az IRPH-ra való hivatkozással vizsgálható felül, holott – egy határozottan sokkal jelentősebb, akár 2%-kal is nagyobb növeléssel – az Euribor-mutatóra való hivatkozás alacsonyabb felülvizsgált kamatláb alkalmazásához vezet. Ez abból következik, hogy az Euribor-mutatóval ellentétben az IRPH-kat azon kamatlábak alapján számítják ki, amelyek figyelembe veszik a jutalékokat. Az alapeljárás felperesei szerint a vitatott feltétel alkalmazása miatt általuk elszenvedett kár 39 799,25 eurót tesz ki.
- 22 Az alapeljárás alperese vitatja az említett kérelmet mind a vitatott feltétel tisztességtelen jellegének megállapítását, mind az állítólagos kár értékelését illetően. Azt állítja továbbá, hogy e feltételt egyedileg tárgyalták meg, és hogy az elvben jogszerű, mivel az IRPH-k hivatalos és nyilvános mutatóknak minősülnek, így hozzáférhetőek a fogyasztók számára, és ezért ez utóbbiak az alapügyben szóban forgó szerződésben szereplő adatok alapján megismerhetik a számítási módjukra és az előzményeikre vonatkozó releváns adatokat.
- 23 A kérdést előterjesztő bíróság előtti eljárás során az alapeljárás felperesei ezenkívül azzal érveltek, hogy a vitatott feltétel semmisségét amiatt kell megállapítani, hogy annak – mivel az érintett hitel kamatlábának időszakos felülvizsgálatához referencia-kamatlábként az IRPH-t jelölte meg – pozitív különbözet helyett negatív különbözet alkalmazását kellett volna előírnia, amint azt az 5/1994. sz. körlevél megköveteli.
- 24 A kérdést előterjesztő bíróság hangsúlyozza, hogy az 5/1994. sz. körlevél preambulumának nincs normatív értéke. Mindazonáltal azon a véleményen van, hogy az azt tanúsítja, hogy az e körlevelet kibocsátó közigazgatási hatóság úgy vélte, hogy az IRPH-ra való hivatkozást tartalmazó termékek forgalmazását negatív különbözet alkalmazásának kell kísérnie.
- 25 A vitatott feltétel feltüntetését illetően a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy az alapügyben szóban forgó szerződés nem tesz említést az e preambulumban szereplő útmutatásokról, amelyek szerint negatív különbözetet kell alkalmazni az IRPH-kra annak érdekében, hogy azokat a piaci kamatlábhoz igazítsák.
- 26 A vitatott feltétel hatásait illetően e bíróság hangsúlyozza, hogy valamely IRPH-ra való hivatkozás jellegénél fogva kedvezőtlen a hitelfelvevőkre nézve, mivel az ilyen mutató az összes folyamatban lévő hitelügyletre vonatkozó kamatlábak átlagából áll, és e kamatlábak részben már jutalékokból és felárakból állnak.

- 27 Következésképpen a kérdést előterjesztő bíróság megállapítja, hogy a hitelfelvevőknek az 5/1994. sz. körlevél preambuluma tartalmáról, tehát az IRPH jellemzőiről, valamint ezenkívül – általánosabban – az IRPH és az Euribor-mutató szintjéről való tájékoztatásának hiánya ellentétes lehet a jóhiszeműséggel, és a fogyasztók kárára egyenlőtlenséget idézhet elő, ami igazolja a vitatott feltétel tisztességtelennek való minősítését.
- 28 Egyébiránt úgy véli, hogy az 5/1994. sz. körlevél preambuluma tartalmára vonatkozó információ hiánya – az azon hitelekre alkalmazott kamatlábaknál valamivel alacsonyabb pozitív különbözet alkalmazásával együtt, amelyeknek a kamatlábait az Euribor-mutatóra való hivatkozással határozzák meg – olyan marketingfogásnak minősülhet, amely azt a benyomást kelti, hogy a kamatteher kedvezőbb lesz. Éppen ellenkezőleg, az 5/1994. sz. körlevél preambuluma szereplő információknak a hitelfelvevőkkel való közlése lehetővé teszi számukra, hogy megalapozott döntést hozzanak.
- 29 Ebben az összefüggésben a kérdést előterjesztő bíróság felveti annak lehetőségét, hogy a vitatott feltételnek az alapügyben szóban forgó hitelszerződésbe való belefoglalását a 2005/29 irányelv 5. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében vett tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatnak minősítsék, mivel az jelentősen torzítja vagy torzíthatja az átlagfogyasztó gazdasági magatartását azáltal, hogy nem nyújt információt arra vonatkozóan, hogy negatív különbözetet kell alkalmazni, ha a referencia-kamatláb egy IRPH. E tekintetben megjegyzi, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlatának megfelelően a 2005/29 irányelv értelmében vett tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat fennállása valamely szerződési feltétellel kapcsolatban e feltétel tisztességtelen jellege értékelésének egyik elemét képezi.
- 30 E körülmények között a Juzgado de Primera Instancia n° 17 de Palma de Mallorca (Palma de Mallorca-i 17. sz. elsőfokú bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:
- „1) Figyelembe véve, hogy a [hitelintézetek IRPH-jának] meghatározása során az alkalmazott jutalékokat és kamatfelárat a kamatládba beépítve úgy számítják be, hogy [az] a fogyasztó számára nagyobb terhet jelent[...], mint a piacon jellemző [THM], és figyelembe véve, hogy [az 5/1994. sz. körlevél] – amely a szabályozó szervezet által kötelezően előírt követelményt tartalmazza – úgy rendelkezik, hogy ezeknek a különbözeteknek negatívnak kell lenniük, amely követelményt a pénzügyi intézmények folyamatosan figyelmen kívül hagytak és megszegtek, ellentétes-e a [2005/29] irányelv 5. és 7. cikkével a szabályozó szervezet által kötelezően előírt követelménytől való teljes eltérés?
- 2) Amennyiben [a Bíróság] C-689/20. sz. ügyvel kapcsolatos ítélkezési gyakorlatával összhangban megállapítást nyer, hogy a fenti, kötelezően előírt követelménytől való eltérés a [2005/29] irányelv 5. és 7. cikkével ellentétes, e tisztességtelen gyakorlat a szerződési feltétel tisztességtelen voltának értékelése és megítélése során valószínűsítő körülménynek minősül-e, és ellentétes-e a 93/13 irányelv 3. és 4. cikkével?
- 3) Ha [az 5/1994. sz. körlevelet] – amely a pénzügyi szektorban közismert, de a nyilvánosság számára nem általánosan ismert – egyáltalán nem vették figyelembe, és megállapítást nyer, hogy annak figyelmen kívül hagyása ellentétes a [2005/29] irányelv 7. cikkével, valószínűsítő körülménynek minősül-e a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdése szerinti tisztességtelen jelleg értékelése során az, hogy az említett, »referenciamutatóból és kamatfelárból« álló [IRPH-]mutatót az átláthatóság szempontjából vizsgálni kell?

- 4) Ellentétes-e a [93/13] irányelv 3. cikkének (1) bekezdésével, valamint 4. és 5. cikkével az a nemzeti ítélkezési gyakorlat, amely szerint a jelzáloghitel-referenciamutató (IRPH) egyedi szabályozására tekintettel nem minősül visszaélészerű gyakorlatnak az, hogy [az 5/1994. sz. körlevél] preambulumban előírt követelmény ellenére nem alkalmaznak negatív különbözetet, holott [azon hiteleket, amelyeknek a kamatlábát az IRPH-ra való hivatkozással határozzák meg, amely] kevésbé előnyös, mint az összes létező [THM], [...] úgy ajánlják, mintha [ugyanolyan] előnyökkel járó termék [lenne, mint azok a hitelek, amelyeknek a kamatlábát az Euribor-mutatóra való hivatkozással állapítják meg], figyelmen kívül hagyják azonban a negatív különbözet [IRPH-ra való alkalmazásának] szükségességét, így [az érintett szerződésekben az IRPH ilyen] alkalmazását előíró feltételek semmissége miatt [azok hatásait] meg lehetne szüntetni, a bankoknak pedig a jövőben tartózkodniuk kellene az alkalmazásától, mivel e szolgáltatásnak a kiszolgáltató helyzetben lévő fogyasztók számára történő ajánlása befolyásolhatja gazdasági magatartásukat, [illetve meg lehetne állapítani, hogy e feltételek tisztességtelen jellegük miatt ki vannak zárva a kereskedelmi szerződésekből, figyelembe véve azt, hogy azokat a 2005/29 irányelv megsértésével vezették be a kamatlábak meghatározása érdekében]?
- 5) Ellentétes-e a [93/13] irányelv 6. cikkének (1) bekezdésével az, hogy a rejtett módon előírt különbözet esetében nem vizsgálják, hogy szerepel-e a szerződésben és tisztességtelennek minősül-e az [olyan feltétel, amely előírja, hogy a hitelszerződés változó kamatlábát az IRPH-ra való hivatkozással határozzák meg], tekintettel arra, hogy a különbözetnek a bank által tett ajánlatban negatívnak kell lennie, és a fogyasztó a szerződéskötést megelőző tájékoztatási szakaszban nem szerzett tudomást az általa felvett kölcsönre alkalmazott kamat gazdasági természetéről, ami ilyen módon ellentétes a [2005/29] irányelvvel?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első, második, harmadik és ötödik kérdés elfogadhatóságáról

- 31) Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ a Bíróságtól, hogy összeegyeztethető-e a 2005/29 irányelv 5. és 7. cikkével az eladó vagy szolgáltató és a fogyasztó között létrejött, változó kamatozású olyan hitelszerződés, amelynek a kamatláb időszakos felülvizsgálatának részletes szabályait meghatározó feltétele olyan hivatalos mutatót vesz alapul, amelyre felirat alkalmaznak, eltérve ezáltal a hatáskörrel rendelkező hatóság e mutatót bevezető aktusában foglalt azon útmutatásoktól, amelyek ezzel szemben pontosították, hogy a számítási módjára tekintettel negatív különbözetet kell alkalmazni ahhoz, hogy a kölcsön THM-jét a piaci THM-hez igazítsák.
- 32) Második és harmadik kérdésével e bíróság bizonyos pontosításokat kér arra az esetre, ha az első kérdésre nemleges válasz adandó.
- 33) Végül ötödik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság a 93/13 irányelv 6. cikke (1) bekezdésének értelmezését kéri egy olyan hitelszerződés megkötésével összefüggésben, amelynek kamatlábát megtévesztő módon tüntetik fel, és amely ezáltal nem felel meg a 2005/29 irányelv követelményeinek.
- 34) Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a nemzeti bíróság által az uniós jogra vonatkozóan előterjesztett kérdések releváns voltát vélelmezni kell. A Bíróság csak akkor tagadhatja meg a nemzeti bíróság által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéssel kapcsolatos

határozathozatal, ha az uniós jog kért értelmezése nyilvánvalóan semmilyen összefüggésben nincs az alapügy tényállásával vagy tárgyával, ha a probléma hipotetikus jellegű, vagy ha nem állnak a Bíróság rendelkezésére azok a ténybeli vagy jogi elemek, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az elé terjesztett kérdésekre hasznos választ adhasson (2020. november 24-i Openbaar Ministerie [Okirat-hamisítás] ítélet, C-510/19, EU:C:2020:953, 26. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 35 E tekintetben annak lehetővé tétele érdekében, hogy a Bíróság az uniós jognak a nemzeti bíróság részére hasznos értelmezését nyújthassa, az előzetes döntéshozatal iránti kérelemnek a Bíróság eljárási szabályzata 94. cikkének c) pontjával összhangban tartalmaznia kell azon okok ismertetését, amelyek miatt a kérdést előterjesztő bíróságban kérdés merült fel egyes uniós jogi rendelkezések értelmezésére vagy érvényességére vonatkozóan, valamint azt a kapcsolatot, amelyet e bíróság e rendelkezések és az alapeljárásban alkalmazandó nemzeti jog között felállít (2023. január 26-i Ministerstvo na vatreshnite raboti [A biometrikus és genetikai adatok rendőrség általi nyilvántartásba vétele] ítélet, C-205/21, EU:C:2023:49, 55. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 36 Az első, második, harmadik és ötödik kérdés azt feltételezi, hogy a 2005/29 irányelv alkalmazandó az alapeljárásban.
- 37 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy valamely új jogszabály azon jogi aktusnak a hatálybalépésétől alkalmazandó, amely e jogszabályt tartalmazza, és bár az nem vonatkozik a korábbi törvény hatálya alatt keletkezett és véglegesen megszerzett jogi helyzetekre, azt alkalmazni kell az ilyen helyzetek jövőbeli hatásaira, valamint az új jogi helyzetekre. Ez csak abban az esetben van másképpen – a jogi aktusok visszaható hatályának a tilalmára vonatkozó elv sérelme nélkül –, ha az új szabályhoz olyan különleges rendelkezések kapcsolódnak, amelyek a szabály időbeli alkalmazásának feltételeit külön meghatározzák (2010. december 16-i Stichting Natuur en Milieu és társai ítélet, C-266/09, EU:C:2010:779, 32. pont; 2015. március 26-i Bizottság kontra Moravia Gas Storage ítélet, C-596/13 P, EU:C:2015:203, 32. pont).
- 38 Ami közelebről az irányelveket illeti, főszabály szerint csak az irányelv átültetési határidejének lejárta után keletkezett jogviszonyokat lehet *ratione temporis* ez utóbbi hatálya alá vonni (lásd ebben az értelemben: 2019. január 15-i E. B. ítélet, C-258/17, EU:C:2019:17, 53. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 39 Márpedig a 2005/29 irányelv 19. cikkének megfelelően a tagállamoknak legkésőbb 2007. június 12-ig el kellett fogadniuk és ki kellett hirdetniük azokat a rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek megfeleljenek, és e rendelkezéseket legkésőbb 2007. december 12-től kellett alkalmazni.
- 40 A Spanyol Királyság és a Bizottság gyakorlatilag a tárgyaláson jelezte, hogy a 2005/29 irányelvet végül a 2009. december 30-i ley 29/2009, por la que se modifica el régimen legal de la competencia desleal y de la publicidad para la mejora de la protección de los consumidores y usuarios (a tisztességtelen verseny és a reklám jogi szabályozásának a fogyasztók és felhasználók védelmének javítása érdekében történő módosításáról szóló 29/2009. sz. törvény; a BOE 2009. december 31-i 315. száma, 11239. o.) ültette át a spanyol jogba.
- 41 A fentiekből következik, hogy a 2005/29 irányelv nem volt alkalmazandó az alapügyben szóban forgó szerződés 2006. május 12-i megkötésének időpontjában.

- 42 Következésképpen ezen irányelv értelmezése nincs összefüggésben az alapügy megoldásával, így elfogadhatatlan az első, második és harmadik kérdés, valamint részben az ötödik kérdés, amelyek közvetlenül vagy közvetve ezen értelmezésre vonatkoznak.
- 43 Ami az ötödik kérdést illeti annyiban, amennyiben az a 93/13 irányelv 6. cikke (1) bekezdésének értelmezésére vonatkozik, az előzetes döntéshozatal iránti kérelem nem tartalmazza az eljárási szabályzat 94. cikkének c) pontjában előírt azon elemeket, amelyek lehetővé tennék a Bíróság számára, hogy a kérdést előterjesztő bíróságnak hasznos választ adhasson, mivel e kérelem nem ismerteti azokat az okokat, amelyek miatt e bíróságban kérdés merült fel az említett rendelkezés értelmezésére vonatkozóan.
- 44 Következésképpen az ötödik kérdés szintén teljes egészében elfogadhatatlan.

A negyedik kérdésről

- 45 Negyedik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy a 93/13 irányelv 3. cikkének (1) bekezdését, valamint 4. és 5. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti ítélkezési gyakorlat, amely szerint nem tisztességtelen a változó kamatozású hitelszerződésben szereplő olyan feltétel, amely az 5/1994. sz. körlevél preambulumban szereplő útmutatások ellenére arra felár alkalmazásával egy IRPH-t állapít meg referenciamutatóként.
- 46 Előzetesen meg kell állapítani, hogy először is az előzetes döntéshozatalra utaló határozat nem tartalmaz információt az e kérdésben említett nemzeti ítélkezési gyakorlat pontos tartalmára vonatkozóan, így a Bíróság nem rendelkezik az ahhoz szükséges információkkal, hogy ezen ítélkezési gyakorlat alapján választ adhasson.
- 47 Másodsor, az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban szereplő fejtegetésekből az következik, hogy az említett kérdés nem csupán arra vonatkozik, hogy a vitatott feltétel nem írja elő negatív különbözetnek a referenciamutatóként megjelölt IRPH-ra való alkalmazását annak érdekében, hogy figyelembe vegyék az IRPH számítási módjának olyan hatásait, mint amelyeket az 5/1994. sz. körlevél preambuluma ismertet, hanem arra is, hogy a szerződéskötést megelőző szakaszban nem tájékoztatták a hitelfelvevőket ezen útmutatások létezéséről és tartalmáról, amit többek között a 93/13 irányelv 5. cikkének említése is megerősít, amely rendelkezés az átláthatóság követelményére vonatkozik.
- 48 Végül harmadszor, e fejtegetésekből az is következik, hogy egyrészt a vitatott feltétel a 8/1990. sz. körlevélre utal annyiban, amennyiben az a VIII. mellékletében leírja az IRPH-ket, másrészt pedig az, hogy az IRPH számítási módjának hatásaira vonatkozó útmutatásokat tartalmazó preambulumban nem ebben a körlevélben, hanem az 5/1994. sz. körlevélben szerepel, amely körlevelek mindegyikét hivatalosan közzétették.
- 49 A fentiekre tekintettel meg kell állapítani, hogy negyedik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 93/13 irányelv 3. cikkének (1) bekezdését, valamint 4. és 5. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy a változó kamatozású jelzáloghitel-szerződés azon feltétele átláthatóságának és esetlegesen tisztességtelen jellegének értékelése szempontjából, amely az e hitelre alkalmazandó kamatláb időszakos felülvizsgálata során referenciamutatóként olyan, hivatalosan közzétett körlevélben megállapított mutatót jelöl meg, amelyre felár alkalmaznak,

releváns azon másik körlevélben szereplő információk tartalma, amely megállapítja, hogy e mutatóra annak számítási módjára tekintettel negatív különbözetet kell alkalmazni annak érdekében, hogy az említett kamatlábat a piaci kamatlábhöz igazítsák.

- 50 Fontos pontosítani, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata értelmében a Bíróság e területre vonatkozó hatásköre a 93/13 irányelvben szereplő fogalmak értelmezésére, valamint arra terjed ki, hogy a nemzeti bíróság milyen szempontokat alkalmazhat vagy köteles alkalmazni valamely szerződési feltétel ezen irányelv rendelkezéseire tekintettel történő vizsgálatkor, azzal, hogy e bíróság feladata, hogy az említett szempontok alapján az adott tényállás sajátos körülményei függvényében az adott szerződési feltétel konkrét minősítéséről döntsön. Ebből következik, hogy a Bíróságnak válaszában arra kell szorítkoznia, hogy olyan iránymutatásokat adjon a kérdést előterjesztő bíróság számára, amelyeket ez utóbbinak figyelembe kell vennie (lásd ebben az értelemben: 2014. január 16-i Constructora Principado ítélet, C-226/12, EU:C:2014:10, 20. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2020. március 3-i Gómez del Moral Guasch ítélet, C-125/18, EU:C:2020:138, 52. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 51 Először is a szerződési feltételek átláthatóságának a 93/13 irányelv 4. cikkének (2) bekezdéséből és 5. cikkéből eredő követelményét illetően emlékeztetni kell arra, hogy a fogyasztó számára alapvető jelentőséggel bír a szerződési feltételekre és e szerződéskötés következményeire vonatkozó, szerződéskötést megelőző tájékoztatás. Többek között e tájékoztatás alapján dönti el a fogyasztó, hogy az eladó vagy szolgáltató által előzetesen meghatározott feltételeknek elkötelezi-e magát (2017. szeptember 20-i Andriuc és társai ítélet, C-186/16, EU:C:2017:703, 48. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 52 Következésképpen, és mivel az ezen irányelv által létrehozott védelmi rendszer azon az elven alapszik, hogy a fogyasztó az eladóhoz vagy szolgáltatóhoz képest hátrányos helyzetben van többek között az információs szintje tekintetében, e követelményt kiterjesztően kell érteni (lásd ebben az értelemben: 2017. szeptember 20-i Andriuc és társai ítélet, C-186/16, EU:C:2017:703, 44. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 53 Konkrétan, a szerződési feltétel világos és érthető megfogalmazásának követelménye azt jelenti, hogy a hitelszerződések esetén a pénzügyi intézményeknek elegendő tájékoztatást kell nyújtaniuk a hitelfelvevők számára ahhoz, hogy ez utóbbiak tájékozott és megalapozott döntéseket hozhassanak (lásd ebben az értelemben: 2017. szeptember 20-i Andriuc és társai ítélet, C-186/16, EU:C:2017:703, 51. pont). E tekintetben a nemzeti bíróságnak a szerződéskötést övező körülmények összességének figyelembevételkor meg kell vizsgálnia, hogy a szóban forgó ügyben tájékoztatták-e az érintett fogyasztót a kötelezettségvállalását esetlegesen befolyásoló valamennyi olyan tényezőről, amely révén felmérheti különösen az általa felvett kölcsön teljes költségét (lásd ebben az értelemben: 2017. szeptember 20-i Andriuc és társai ítélet, C-186/16, EU:C:2017:703, 47. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 54 E vizsgálat során meghatározó szerepe van egyrészt annak, hogy a feltételek világosan és érthetően vannak-e megfogalmazva ahhoz, hogy azok a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó számára lehetővé tegyék az ilyen költség felmérését, másrészt annak, hogy a hitelszerződés tesz-e említést, vagy sem az e szerződés tárgyát képező áruk vagy szolgáltatások jellegénél fogva elengedhetetlennek tekintett információkról (lásd ebben az értelemben: 2017. szeptember 20-i Andriuc és társai ítélet, C-186/16, EU:C:2017:703, 47. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 55 Ami közelebbről azt a feltételt illeti, amely egy jelzáloghitel-szerződés keretében e hitelnek – mint az alapügyben – egy hivatalos mutatóra való hivatkozással megállapított változó kamatláb alapján számított kamat formájában történő díjazásáról rendelkezik, az átláthatóság követelményét úgy kell érteni, mint amely többek között azt követeli meg, hogy a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó képes legyen arra, hogy megértse e kamatláb számítási módjának konkrét működését, és hogy ennek megfelelően pontos és érthető kritériumok alapján értékelje egy ilyen feltételnek a pénzügyi kötelezettségekre gyakorolt, potenciálisan jelentős következményeit (2020. március 3-i Gómez del Moral Guasch ítélet, C-125/18, EU:C:2020:138, 51. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 56 Azon releváns elemek között, amelyeket a nemzeti bíróságnak az e tekintetben szükséges vizsgálatok elvégzése során figyelembe kell vennie, nemcsak a hitelező által az érintett hitelszerződés megtárgyalása során nyújtott információk tartalma szerepel, hanem az a körülmény is, hogy a referenciamutató kiszámítására vonatkozó fő tényezők a közzétételük miatt könnyen hozzáférhetők (lásd ebben az értelemben: 2020. március 3-i Gómez del Moral Guasch ítélet, C-125/18, EU:C:2020:138, 52., 53. és 56. pont).
- 57 A jelen ügyben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy egyrészt az alapügyben szóban forgó referenciamutatót a 8/1990. sz. körlevél állapította meg, amelyet a *Boletín Oficial del Estado*-ban közzétettek. Másrészt a vitatott feltétel pontosítja, hogy e mutatót e körlevél VIII. melléklete ismerteti, és hogy e körlevelet a Banco de España adta ki.
- 58 A kérdést előterjesztő bíróság feladata meggyőződni arról, hogy az így szolgáltatott információk elegendőek voltak-e ahhoz, hogy a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó ténylegesen megismerhesse a vitatott feltételben említett referenciamutató számítási módjait.
- 59 Ami azt a kérdést illeti, hogy a 8/1990. sz. körlevél VIII. mellékletében szereplő, a vitatott feltételben említett referenciamutató számítási módjainak tényleges tudomásulvétele elegendő volt-e ahhoz, hogy az átlagos fogyasztó megérthesse azokat és azok gazdasági következményeit anélkül, hogy a tudomására hoznák az 5/1994. sz. körlevél preambulumban szereplő információkat is, a kérdést előterjesztő bíróságnak figyelembe kell vennie ezen információknak e fogyasztó számára az alapügy tárgyát képező jelzáloghitel-szerződés megkötéséből eredő gazdasági következmények helyes értékelése céljából fennálló jelentőségét. E tekintetben az ilyen információk fogyasztó számára való hasznossága releváns valószínűsítő körülményének minősül az a tény, hogy az 5/1994. sz. körlevelet kibocsátó intézmény e preambulumban fontosnak tartotta felhívni a hitelintézetek figyelmét az IRPH piaci kamatlábhoz viszonyított szintjére, valamint arra, hogy negatív különbözetet kell alkalmazni azoknak e kamatlábhoz való igazítása érdekében.
- 60 A kérdést előterjesztő bíróság értékelése szempontjából szintén releváns az a körülmény, hogy ezen információk, noha azokat a *Boletín Oficial del Estado*-ban közzétették, az 5/1994. sz. körlevél preambulumban, nem pedig a szerződéses referenciamutatót megállapító, a vitatott feltételben hivatkozott körlevélben, vagyis a 8/1990. sz. körlevélben szerepelnek. E bíróság feladata különösen annak vizsgálata, hogy az említett információk megszerzése olyan lépés megtételét feltételezi-e, amely – mivel már a jogi kutatás körébe tartozik – az átlagos fogyasztótól észszerűen nem várható el.

- 61 Másodszor, a vitatott feltételhez hasonló feltétel esetlegesen tisztességtelen jellegének értékelését illetően a 93/13 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel abban az esetben tekintendő tisztességtelen feltételnek, ha a jóhiszeműség követelményével ellentétben a felek szerződésből eredő jogaiban és kötelezettségeiben jelentős egyenlőtlenséget idéz elő a fogyasztó kárára.
- 62 E tekintetben mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy az alapeljárás alperese azt állítja, hogy a vitatott feltételt egyedileg tárgyalták meg. Így a kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy határozzon erről, figyelembe véve a 93/12 irányelv 3. cikke (2) bekezdésének első és harmadik albekezdésében a bizonyítási teher megoszlására vonatkozóan szereplő szabályokat, amelyek előírják többek között, hogy ha az eladó vagy szolgáltató arra hivatkozik, hogy egy szabványfeltételt egyedileg megtárgyaltak, rá hárul a bizonyítási teher.
- 63 Az egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel tisztességtelen jellegének értékelése keretében – amelyet a 93/13 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése értelmében a nemzeti bíróságnak kell elvégeznie – e bíróság feladata az ügy összes körülményére tekintettel annak vizsgálata, hogy egyrészt esetlegesen megsértették-e a jóhiszeműség követelményét, másrészt pedig, hogy e rendelkezés értelmében fennáll-e a fogyasztó kárára egy esetleges jelentős egyenlőtlenség (2019. október 3-i Kiss és CIB Bank ítélet, C-621/17, EU:C:2019:820, 49. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 64 E fogalmak pontosítása érdekében emlékeztetni kell egyrészt azon kérdést illetően, hogy milyen körülmények között jön létre „a jóhiszeműség követelményével ellentétben” ilyen egyenlőtlenség, hogy a 93/13 irányelv tizenhatodik preambulumbekzdésére tekintettel a nemzeti bíróságnak meg kell vizsgálnia, hogy az eladó vagy szolgáltató a fogyasztóval szembeni tisztességes és méltányos eljárása esetén észszerűen elvárhatta-e, hogy utóbbi az egyedi tárgyalást követően elfogadja az ilyen feltételt (2017. január 26-i Banco Primus ítélet, C-421/14, EU:C:2017:60, 60. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 65 Másrészt annak meghatározása érdekében, hogy valamely feltétel a felek szerződésből eredő jogaiban és kötelezettségeiben „jelentős egyenlőtlenséget” idéz-e elő a fogyasztó kárára, többek között a nemzeti jognak a felek megállapodása hiányában irányadó szabályait kell figyelembe venni annak értékelése érdekében, hogy e szerződés e fogyasztót a hatályos nemzeti jogban előírnál kedvezőtlenebb jogi helyzetbe hozza-e, és ha igen, mennyiben (2017. január 26-i Banco Primus ítélet, C-421/14, EU:C:2017:60, 59. pont). Ami a hitelszerződéshez kapcsolódó kamatok számítására vonatkozó feltételt illeti, szintén releváns az üzleti kamatmérték e feltétel által előírt számítási módjának és e kamatláb ebből eredő tényleges összegének a szokásosan alkalmazott számítási módokkal és a törvényes kamatlábbal, valamint az alapügyben szóban forgó szerződés megkötésének időpontjában a vizsgált hitelszerződés összegével és időtartamával megegyező összegű és időtartamú hitel tekintetében a piacon alkalmazott kamatlábakkal való összehasonlítása (2017. január 26-i Banco Primus ítélet, C-421/14, EU:C:2017:60, 65. pont).
- 66 Arra is emlékeztetni kell, hogy valamely szerződési feltételnek a 93/13 irányelv 5. cikke által megkövetelt átlátható jellege egyike azon elemeknek, amelyeket e feltétel tisztességtelen jellegének értékelése során figyelembe kell venni (2019. október 3-i Kiss és CIB Bank ítélet, C-621/17, EU:C:2019:820, 49. pont). Ezzel szemben ezen irányelv 4. cikkének (2) bekezdéséből az következik, hogy az a körülmény, hogy valamely feltételt nem világos és érthető módon

fogalmaztak meg, önmagában nem kölcsönözhet annak tisztességtelen jelleget (lásd ebben az értelemben: 2021. november 17-i végzés, Gómez del Moral Guasch, C-655/20, EU:C:2021:943, 37. pont).

- 67 Végül figyelembe kell venni a 93/13 irányelv 4. cikkének (1) bekezdését, mivel az pontosítja, hogy valamely szerződési feltétel tisztességtelen jellegét többek között a szerződés összes többi feltételére hivatkozva kell megítélni. E tekintetben, mivel az 5/1994. sz. körlevél preambuluma értelmében az IRPH magában foglalja a jutalékok hatását, releváns lehet az alapügyben szóban forgó szerződés egyéb feltételeiben esetlegesen kikötött jutalékok jellegének vizsgálata annak ellenőrzése érdekében, hogy fennáll-e a hitelező bizonyos szolgáltatásai kettős díjazásának kockázata.
- 68 A kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy az alapügyben szóban forgó helyzetet a jelen ítélet 51–67. pontjában említett iránymutatások figyelembevételével értékelje, miután megvizsgálta az ezen ügy ténybeli háttéréhez és a nemzeti jogi háttérhez kapcsolódó elemeket.
- 69 A fenti megfontolások összességére tekintettel a negyedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 93/13 irányelv 3. cikkének (1) bekezdését, valamint 4. és 5. cikkét úgy kell értelmezni, hogy a változó kamatozású jelzáloghitel-szerződés azon feltétele átláthatóságának és esetlegesen tisztességtelen jellegének értékelése szempontjából, amely az e hitelre alkalmazandó kamatláb időszakos felülvizsgálata során referenciamutatóként olyan, hivatalosan közzétett körlevélben megállapított mutatót jelöl meg, amelyre felárat alkalmaznak, releváns azon másik körlevélben szereplő információk tartalma, amely megállapítja, hogy e mutatóra annak számítási módjára tekintettel negatív különbözetet kell alkalmazni annak érdekében, hogy e kamatlábat a piaci kamatlábhoz igazítsák. Releváns továbbá az a kérdés, hogy ezen információk az átlagos fogyasztó számára kellőképpen hozzáférhetőek-e.

A költségekről

- 70 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (kilencedik tanács) a következőképpen határozott:

A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 3. cikkének (1) bekezdését, valamint 4. és 5. cikkét

a következőképpen kell értelmezni:

a változó kamatozású jelzáloghitel-szerződés azon feltétele átláthatóságának és esetlegesen tisztességtelen jellegének értékelése szempontjából, amely az e hitelre alkalmazandó kamatláb időszakos felülvizsgálata során referenciamutatóként olyan, hivatalosan közzétett körlevélben megállapított mutatót jelöl meg, amelyre felárat alkalmaznak, releváns azon másik körlevélben szereplő információk tartalma, amely megállapítja, hogy e mutatóra annak számítási módjára tekintettel negatív különbözetet kell alkalmazni annak érdekében, hogy e kamatlábat a piaci kamatlábhoz igazítsák. Releváns továbbá az a kérdés, hogy ezen információk az átlagos fogyasztó számára kellőképpen hozzáférhetőek-e.

Alíráások